

Valtuustoaloite sosiaalityön sijaisuuksien kelpoisuusvaatimusten löyhentämisen haittavaikutusten minimoiminen ja osaavan henkilöstön saatavuuden turvaaminen

Aluehallitus 13.01.2025
12/00.01.03.00/2025

Selostus

Aiempi käsittely

Aluevaltuusto 17.12.2024 § 112

Aluevaltuusto 17.12.2024 § 112

Valtuuston 17.12.2024 kokouksessa on jätetty valtuustoaloite "Sosiaalityön sijaisuuksien kelpoisuusvaatimusten löyhentämisen haittavaikutusten minimoiminen ja osaavan henkilöstön saatavuuden turvaaminen". Aloitteen on jättänyt Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä ja sen ovat allekirjoittaneet Juhani Lehto, Kristiina Ruuskanen, Heini Ristavaara, Erja Hirviniemi, Minna Belik, Aapo Reima, Hanna Jokinen, Maria Laakso, Johanna Häggman, Mia Heinonen, Kaisa Lepola, Pirjo Alijärvi, Terhi Lehtonen, Tapani Hellstèn, Emmi Lintonen, Miia Nahkuri, Sari Myllykangas, Lauri Jormanainen, Ranjith Kumar Prabhakaran, Alpo Hirvioja, Kari Masalin, Piritta Järvinen, Anne Eve, Kylli Kylliäinen ja Hannele Saari.

Valtuustoaloite:

"Petteri Orpon hallituksen esittämä ja eduskunnan 20.11.2024 hyväksymä muutos sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetun lain 12 ja 16 §:ään astuu voimaan 1.1.2025. Muutoksen tarkoituksena on turvata sosiaalihuollon henkilöstön ja palveluiden saatavuus madaltamalla sosiaalityöntekijöiden sijaisuuksiin vaadittavia kelpoisuuksia.

Tilapäisesti sosiaalityöntekijän tehtävissä on aiemmin voinut toimia vain henkilö, joka opiskelee sosiaalityöntekijän ammattiin, on suorittanut sosiaalityön aineopinnot ja käytännön harjoittelun. Jatkossa sosiaalityöntekijän sijaisena voi toimia henkilö, joka on suorittanut soveltuvan korkeakoulututkinnon, johon sisältyy tai jonka lisäksi on suoritettu sosiaalityön perus- ja aineopinnot.

Vaikka muutoksen tavoitteena on henkilöstöpulan helpottaminen ja palveluiden saatavuuden parantaminen, herättää se merkittäviä huolia. Asiantuntijat ovat varoittaneet, että kelpoisuusvaatimusten löyhentäminen voi vaarantaa sekä asiakasturvallisuuden että asiakkaiden oikeusturvan. Sosiaalityöntekijän tehtävät sisältävät vaativaa päätöksentekoa, joka vaatii erityistä osaamista ja perusteellista koulutusta. Epäpätevien sijaisten käytön yleistyminen voi johtaa virheisiin, jotka ovat erityisesti esimerkiksi lastensuojelun tapauksissa inhimillisesti ja taloudellisesti erittäin kalliita.

Omahämeessä luottamushenkilöille esitettyjen tilastojen mukaan avoinna oleviin sosiaalityöntekijöiden paikkoihin on riittävästi hakijoita. Tämän lisäksi hyvinvointialue johtaja Naukkarinen hiljattain blogissaan kirjoitti, että "Budjetti oli ylittynyt, koska lastensuojeluun oli onnistuttu rekrytoimaan mitoituksen mukainen määrä päteviä sosiaalityöntekijöitä

palvelukseemme". Omahameellä ei siis liene edes syytä harkita, saati ottaa hallituksen päätöksen mukaisia heikennyksiä käyttöön.

Lisäksi lain tavoitteeksi asetettu 2 miljoonan euron säästö on kyseenalainen. Hallitus perustelee säästöä sillä, että sijaiskelpoisille sosiaalityöntekijöille voitaisiin maksaa pienempää palkkaa. Tosiasiallisesti sijaiskelpoisille sosiaalityöntekijöille maksetaan samaa tai lähes samaa palkkaa kuin laillistetuille sosiaalityöntekijöille. Joissakin tapauksissa sijaispätevä voi saada jopa parempaa palkkaa erilaisten rekrytointilisien kautta, kuin laillistettu henkilöstö. Lisäksi palveluiden laadun heikkeneminen voi aiheuttaa lisäkustannuksia korjaavien toimenpiteiden muodossa. Kestävä ratkaisu löytyy hyvinvoivan, ammattitaitoisen ja pysyvän henkilöstön saatavuuden turvaamisesta. Tämä vähentää korjaavien toimenpiteiden tarvetta ja vahvistaa alueen vetovoimaa sekä palveluiden laatua.

Hyvinvointialueiden tehtävänä on huolehtia, että sosiaalihuollon palvelut pysyvät korkealaatuisina ja asiakasturva toteutuu, myös lainsäädännön muuttuessa. Tämän vuoksi me allekirjoittaneet aluevaltuutetut esitämme seuraavaa:

1. Säilytetään vaatimukset sijaisuuksien täyttämiseksi: Hyvinvointialueen tulee pidättäytyä käyttämästä muita kuin sosiaalityön tutkintoa suorittavia opiskelijoita tilapäisinä sosiaalityöntekijöiden sijaisina. Alueen tulee osoittaa arvostavansa koulutettua henkilöstöä ja varmistaa, että asiantuntijuus säilyy palveluissa.

2. Tehostetaan rekrytointia ja sitouttamista: Hyvinvointialueen tulee jatkaa aktiivisia toimia osaavan ja pysyvän henkilöstön houkuttelemiseksi ja sitouttamiseksi. Tämä voi sisältää työhyvinvointia tukevat käytännöt sekä koulutusmahdollisuuksia.

3. Kehitetään tehtäväjako: Sosiaalityöntekijöiden työkuormaa tulee keventää selkeyttämällä tehtäväjako.

4. Hyvinvointialue varmistaa, että sijaispätevät sosiaalityöntekijät toimivat tosiasiallisesti laillistetun sosiaalityöntekijän ohjauksen, johtamisen ja valvonnan alaisena lain mukaisesti ja, että ohjaus on säännöllistä. Sijaiskelpoisten ohjausta, valvontaa sekä johtamista toteutetaan hyvinvointialueella siten, että se ei vaaranna lakisääteisiä asiakasmitoituksia laillistetuilla sosiaalityöntekijöillä, tai ettei se muutoin ole asiakasmitoituksista säädetyn lain hengen vastaista.

5. Panostetaan laadun varmistamiseen: Kaikissa tilanteissa alueen on seurattava tiiviisti lainmuutoksen vaikutuksia palveluiden laatuun ja asiakasturvaan sekä tehtävä tarvittavia korjaavia toimenpiteitä.

Näillä toimilla voimme varmistaa, että sosiaalihuollon palvelut säilyvät laadukkaina ja asiakkaiden oikeusturva toteutuu. Samalla varmistamme, että alueemme pysyy houkuttelevana ja vastuullisena työnantajana myös tulevaisuudessa."

Puheenjohtajan esitys: Aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi kokouksessa jätetyn valtuustoaloitteen ja lähettää sen aluehallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös: Aluevaltuusto hyväksyi päätösesityksen.

Täytäntöönpano: päätösesitys / aluehallitus

Muutoksenhaku: Ei muutoksenhakuoikeutta

--

Aluehallitus 13.1.2024 § 14

Valtuuston 17.12.2024 kokouksessa on jätetty valtuustoaloite "Sosiaalityön sijaisuuksien kelpoisuusvaatimusten löyhentämisen haittavaikutusten minimoiminen ja osaavan henkilöstön saatavuuden turvaaminen". Aloitteen on jättänyt Vasemmistoliiton aluevaltuustoryhmä ja sen ovat allekirjoittaneet Juhani Lehto, Kristiina Ruuskanen, Heini Ristavaara, Erja Hirviniemi, Minna Belik, Aapo Reima, Hanna Jokinen, Maria Laakso, Johanna Häggman, Mia Heinonen, Kaisa Lepola, Pirjo Alijärvi, Terhi Lehtonen, Tapani Hellstèn, Emmi Lintonen, Miia Nahkuri, Sari Myllykangas, Lauri Jormanainen, Ranjith Kumar Prabhakaran, Alpo Hirvioja, Kari Masalin, Piritta Järvinen, Anne Eve, Kylli Kylliäinen, Hannele Saari ja Päivi Räsänen.

Esittelijä	Hyvinvointialuejohtaja, Kanta-Hämeen hyvinvointialue Naukkarinen Olli
Päätösesitys	Aluehallitus päättää merkitä valtuustoaloitteen tiedoksi ja lähettää sen valmisteltavaksi perhe-, sosiaali- ja vammaispalvelujen toimialalle.
Päätös	
Täytäntöönpano	päätösote / toimialajohtaja Marika Paasikoski-Junninen
Muutoksenhaku	Ei muutoksenhakuoikeutta